

صندوق ذخیره فرهنگیان و مثلث ماهیت، مالکیت و مدیریت

محمد داوری

این روزها با ورود مجلس به موضوع صندوق ذخیره فرهنگیان و اختصاص چند ماده و تبصره در برنامه هفتم به این موضوع و تصویب آن در مجلس پس از ابراز نظرهای مختلف مجلسیها و دولتیها به ویژه ابراز نظرهای عجیب و غریب محمدباقر قالیباف رییس مجلس که نشان از بیاطلاعی او حتی از کلیات مسائل دارد، افکار عمومی فرهنگیان عضو و مالک داراییهای موسسه صندوق ذخیره فرهنگیان که بیش از یک میلیون و ششصد هزار نفر را شامل میشود که با احتساب اعضای خانوادههای آنها جمعیت ده میلیونی را تشکیل میدهد، به شدت نگران و معترض بوده و بیش از گذشته نسبت به آینده این بنگاه اقتصادی ناامید شده اند. کسانی که از نزدیک پیگیر مسائل صندوق ذخیره فرهنگیان نیستند شاید تعجب کنند یا ابهام داشته باشند که چرا فرهنگیان عضو و مالک صندوق این قدر نگران و ناامید و معترض هستند، به همین دلیل برای روشن شدن افکار عمومی به ویژه جامعه فرهنگیان و به خصوص فرهنگیان عضو و مالک صندوق و برای هشدار به مجلسیان و دولتیان، به طور خلاصه و کلی ما حاصل چهار سال پیگیری و مطالبه گری مستمر و تنگاتنگ با مسوولان و مدیران و کنشگران را تقدیم میکنم.

تمام چالشها و مسائل و مشکلات و ابهامات و نگرانیها در حوزه موسسه صندوق ذخیره در يك سه ضلعي ماهیت، مالکیت و مدیریت خلاصه میشود که اشاره مختصری به هر يك از این سه بعد خواهیم داشت.

الف) ماهیت؛ ابهام در خصوصی یا عمومی غیردولتی بودن موسسه صندوق ذخیره موجب شده است تا دو نگرش و دو رویکرد و دو مواجهه متفاوت با صندوق شکل گیرد و شکاف بین بدنه و مدیران و مسوولان و مجلسیان و دولتیان را روز به روز افزایش دهد. بدنه عضو و مالک داراییهای صندوق و به تبع آن منتخبین آنها در استانها و سه عضو منتخب هیات امنای و کنشگران و مطالبه گران این حوزه، با استناد به اینکه این موسسه براساس تبصره 63 برنامه دوم توسعه در سال 1374 تاسیس شده است و این مصوبه که به استناد آن دولت برای تشویق فرهنگیان به عضویت تعهد داده است به اندازه واریزی اعضا به عنوان هدیه و از

محل تبصره 17 بودجه سالانه که مصرفی است به حساب اعضا واریزی داشته باشد، تشکیل شده است و عضویت در آن هم داوطلبانه می‌باشد در نتیجه صندوق يك بنگاه اقتصادی کاملاً خصوصی است و هرگونه ادعای دولتی یا عمومی غیردولتی بودن خلاف واقع و غیرحقوقی است درحالی که متاسفانه دولت و مجلس به این رویکرد باور ندارند و در صندوق دخالت‌های آشکار و پنهان فراوانی در دوره‌های مختلف به ویژه این دوره داشته و دارند.

ب) مالکیت، به تبع چالش ماهیتی متاسفانه در طول این 28 سالی که از عمر صندوق می‌گذرد هر عضو که بازنشسته شده است فقط واریزی خود و دولت و سود متعارف بانک مرکزی را دریافت کرده و حق مالکانه او پرداخت نشده است تا اینکه به همت مدیران سال‌های اخیر تصمیمات و اقداماتی برای اهدای این حق گرفته شده است ولی همچنان افراد ذی‌نفوذ در مجلس و دولت مانع از تحقق عملی نمودن آن شده‌اند درحالی که تردیدی نیست اعضای صندوق مالك تمام دارایی‌های صندوق هستند.

ج) مدیریت؛ به تبع دو چالش ماهیت و مالکیت متاسفانه در فرآیند مدیریت شرکت چه در سطوح عالی مثل هیات‌امنا و هیات‌مدیره و چه در سطوح میانی مثل هیات‌مدیره‌های شرکت‌های تابع که نزدیک به 70 شرکت را شامل می‌شود و چه در سطوح اجرایی از توانمندی و مشارکت فرهنگیان عضو و خانواده‌های آنها استفاده نشده است و علی‌رغم اینکه در مقطعی سه منتخب از اعضا وارد هیات‌امنا شدند اما اولاً برای تجدید انتخابات براساس اساسنامه 1400 اقدام نشده است و دوم اینکه همین سه منتخب نیز روز به روز به طرق مختلف به حاشیه رانده شده‌اند.

حال جامعه بزرگ و خانواده چند میلیونی عضو و مالك صندوق ذخیره منتظر هستند تا اخبار امیدوارکننده‌ای از تعاملات منتخبین و مطالبه‌گران با مسوولان و مدیران و مجلسیان و دولتیان بشنوند وگرنه این آتش زیر خاکستر و این انبار باروت تبعات جبران‌ناپذیری را رقم خواهد زد.